

MEGOLDÓKULCS

A VESZPRÉMI TÉRKÉPVÁNDOR ONLINE VETÉLKEDŐ FELADATAIHOZ

FELNŐTT

Megjegyzés a javításhoz:

A feladatok megoldásánál alapvetően az ajánlott szakirodalmat és a Veszprémi Térképvándor alkalmazást kellett használni, azonban további források használata is megengedett volt.

Voltak olyan feladatok, amelyeknél több helyes válasz is elfogadható volt. Ezekben esetekben utána néztünk, hogy a beküldő által megadott válasz valóban helyes-e, ha igen, elfogadtuk.

Abban az esetben, ha pontos évszámot vártunk válasznak (év, hónap, nap), akkor teljes pontszám a pontos évszámmért járt, fél pontot adtunk, ha csak az év szerepelt helyesen, de nem volt megadva hónap, nap vagy azok nem helyesen szerepeltek.

A második feladatlapon VI. feladatánál szereplő versírás pontozásakor figyelembe vettük, hogy a vers mennyi veszprémi vagy Veszprém környéki történelmi vagy földrajzi nevezetességet tartalmazott.

ELSŐ FORDULÓ (77 PONT)

I. feladat (összesen: 11 pont)

1. Az egykori Fecskendőház épületének homlokzatán található versből megkapjuk az épületegyüttes felavatásának évét. Mi ez az évszám? **1 pont**
1814
2. Miért állítottak Nepomuki Szent János áldozópap, vértanú tiszteletére szobrot az egykori Fecskendőháznál? **1 pont**
Ő a folyók, hidak védőszentje és a várba vezető híd egykor itt lehetett.
3. A Tűztorony csúcsának díszje többször változott 1891 után. Mikor? (évszámok) **4 pont**
(Ha az alábbi évszámokból legalább 4 szerepelt, akkor járt a 4 pont.)
1948, 1950 (A szakirodalomban megadott eredeti források alapján ez a két évszám is elfogadható.) 1953, 1956, 1957, 1989
4. Ki volt a tulajdonosa a Fecskendőháznak 1898-ban, illetve 1927–1938 között?
A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **2 pont**

Városi Ipariskola, Veszprémi Ipartestület

5. Kit ábrázol az a szobor, amely a Fecskendőház két bejárata közötti falfülkében található? Hogyan kötődik az épület funkciójához ez a személy? Fotózza le a szobrot!

3 pont

Szent Flóriánt ábrázolja, aki a tűzoltók védőszentje.

Amennyiben illesztett be képet, járt az 1 pont.

II. feladat (összesen: 10 pont)

1. Ki alapította társaival a Veszprémi Takarékpénztárt 1845-ben? **1 pont**

Mustos János

2. A Térképvándorban látható térképeken hogyan változott az épület(ek) melletti utca neve? **2 pont**

Takarékpénztár utca, Sziklay János utca

3. Kitől vették meg a szomszédos telken álló házat 1898-ban? Milyen funkciója volt ennek a háznak? **2 pont**

A Veszprémi Püspökségtől vették meg az addig lakásként funkcionáló házat.

4. 1931-ben szigetelési munkákat végeztek az épületen. A Térképvándor segítségével adja meg az alábbi adatokat: **3 pont**

- Ki volt az építőmester? **Göbel Jenő**
- Ki volt az építőipari vállalkozó? **Paulus Ede**
- Mi volt a szigetelési munka ügyiratának iktatószáma? **8140/1931**

5. A Veszprémi Takarékpénztár 1906-ban építtette a Kossuth u. 1. szám alatti bérpalotát. A Térképvándorban található egy 1983-ban készült kép, amelyen az épület kapuja látható. Mi volt a neve és a foglalkozása a cégéren látható személynek? **2 pont**

Öcsi László, szíjgyártó

III. feladat (összesen: 10 pont)

1. Milyen intézmények működtek a mai Városháza épületében 1898-tól 1989-ig? **4 pont**

Káptalani Alapítványi Hivatal, Egyházmegyei Nyomda, Veszprém megyei Rendőrkapitányság, Veszprémi Járási Tanács

2. Kinek a tulajdonában volt a 797. és 798. telekszámon található ingatlan 1857-ben a veszprémi házjegyzék alapján? A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **2 pont**

Stojanovics Júlia és Veszprémi püspökség

3. Veszprém története során melyik három épület adott otthont a városháza funkciónak? **3 pont**
Matulka-ház (Rákóczi u. 5.), Kapuváry-ház (Szabadság tér 1.), és a mai Városháza épülete (Óváros tér 9.)
4. Ki volt a tulajdonosa a Rákóczi Ferenc utca 5. számú háznak 1898-ban, és miért volt fontos ez az épület a város irányításával kapcsolatban? A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **1 pont**

Süly László a tulajdonos, ez az épület volt a Matulka-ház.

IV. feladat (összesen: 7 pont)

1. Az 1857. évi házjegyzék alapján ki volt az egykori Kapuváry-ház tulajdonosa és hol volt a lakhelye? A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **2 pont**
tulajdonos: Hunkár Mihály
lakhelye: Bánk
2. Az épület a városházi, hivatali rendeltetés mellett milyen más funkciónak adott még otthont? Soroljon fel hármat közülük! **3 pont**
kávéház; társaskörök, egyletek, egyesületi összejövetelek; üzletek; boltok; rendőrség; városi pénztár; fogda, kerthelyiségében szórakozóhely, Egyházmegyei Könyvnyomda könyv- és papírkereskedés
3. Hogy nevezték a 19. század közepén a mai Szabadság teret, ahol az épület található? A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **1 pont**
Babocsai tér
4. Hogy hívták azt a híres kávéházat, amely az épület földszintjén működött 1907 és 1911 között? **1 pont**
Otthon Kávéház

V. feladat (összesen: 12 pont)

1. A Térképvándor iratainak segítségével (házjegyzékek) állapítsa meg ki volt a Korona vendéglő első tulajdonosa! **1 pont**
Veszprémi Püspökség Veszprémi uradalma (csak a Veszprémi Püspökségért is járt az 1 pont)
2. Az 1857-es térképen 731-es telekszámmal rajzolták fel a vendéglőt. Mi volt a telek helyrajziszáma és házszáma? A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **2 pont**
helyrajziszám: 681, házszám: 113.

3. Kinek a nevére jegyezték be a szálló tulajdonjogát és mennyi volt a vételár? A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **2 pont**

Veszprémi Színpártoló Egyesület nevére jegyezték be, és 140.000 korona volt a vételár.

4. 1909-ben a Korona Szálló épülete sarokház lett. Mi történt? **1 pont**

Megnyitották az Óvári Ferenc utcát (elbontották a Kovács-házat).

5. Kit bíztak meg a színház építési terveinek elkészítésével? Miért számított úttörőnek a terve? **2 pont**

Medgyaszay István tervezte és Magyarország első vasbetonszerkezetű épülete volt.

6. A színház déli homlokzatán látható képnek ki az alkotója és mit ábrázol a jelenet? **2 pont**

Nagy Sándor festőművész, Fehér szarvast úzó Hunor és Magor vagy Csodaszarvas üldözése.

7. Mikor nyílt meg a színház? **1 pont**

1908. szeptember 17.

8. A színház megnyitása után még hosszú ideig nem volt saját társulata a városnak. Mikor alakult meg az önálló társulat Veszprémben? **1 pont**

1961-ben

VI. feladat (összesen: 19 pont)

1. Melyik püspök költöztette el a hivatalt és miért? **2 pont**

Ranolder János püspök, az Irgalmas nővérek számára építtetett új iskolát.

2. Mi volt a házszáma és helyrajziséma a Veszprémi uradalom Komakút téren álló tisztilakjának? A feladat megoldásához használja a Térképvándort! **2 pont**

házsám: Komakút tér 565., helyrajziszám: 679. (Kapcsolódó iratok/Telekjegyzőkönyv 347. 1 oldal)

3. Ki volt ez az építész és milyen másik veszprémi épülethez készített még terveket? **2 pont**

Schmahl Henrik volt az építész.

A Postapalota épületéhez készített még terveket (nem valósult meg), továbbá a piarista gimnázium új épületszárnyát (rajzterem és díszterem) is ő tervezte.

4. A Komakút térre néző homlokzaton milyen épületdíszeket helyezett el az építész? **2 pont**

Hornig Károly püspök címerét és Madonna kerámia domborművét

5. Hogyan változott a tér elnevezése napjainkig? **2 pont**

Komakút tér, Zalka Máté tér (ma is Komakút tér)

6. Kiknek a mellszobrai tekintenek le a járókelőkre az épület kupolájáról? **5 pont**

Rainprecht Antal és fia „Tóni”; a főispán dr. Fenyvessy Ferenc; a polgármester Szeglethy György; a törvényszéki elnök Csenkey Géza

7. Rakja időrendi sorrendbe a Jóságkormányzóság épületéről készült alábbi képeket! **4 pont**

- **1. D**
- **2. A**
- **3. B**
- **4. C**

VII. feladat (összesen: 8 pont)

A- régi vármegyeháza

B- új Megyeháza

C- mindkettő

D- egyik sem

1. 1857-ben 21-es volt a házszáma. (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!)

D – egyik sem (régí vármegyeháza: 20., új Megyeháza: 526/1)

2. Az épület egykori főhomlokzatán Veszprém vármegye címere mellett egy felirat hirdette az építtetők dicsőségét.

A – régi vármegyeháza

3. 1787-ben ebben az épületben volt elhelyezve Veszprém vármegye levéltára.

D – egyik sem (1786-1790 között Pápán volt.)

4. Azon a telken, ahol felépült az épület, korábban sóhivatal és raktár állt.

B – új vármegyeháza

5. A 609-es számú telekjegyzőkönyv szerint az épület tulajdonosai az 1857-1932 közötti időszakban a Magyar Királyi Igazságügyi Kincstár és a veszprémi káptalan voltak. (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!)

A – régi vármegyeháza

6. A Térképvándorban látható fotóit egy ismeretlen szerző mellett Lechner László, Péterfay Endre és a VÁTI Építésügyi Dokumentációs és Információs Központ Tervtára készítette. (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!)

B – új Megyeháza

7. A második világháború alatt, 1945 tavaszán szovjet hadikórház céljára ki kellett üríteni az épületet.

B – új Megyeháza

8. Ebben az épületben több mint 90 évig volt elhelyezve Veszprém vármegye levéltára.

C – mindkettő (régi vármegyeháza: 1763-1786, 1790-1887; új Megyeháza: 1887-1976)

MÁSODIK FORDULÓ (58 PONT)

I. feladat (összesen: 8 pont)

1. Mi az építtető jelmondata, amely az oromzaton olvasható? **1 pont**

Non est mortale, quod opto. Nem hal meg, aki bízik/ Nem halandó az, amire vágyom/kívánok.

2. 1857-ben mi volt az épület házszáma és a telekszám? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

házszám: 13, telekszám: 32

3. 1898-ban ki volt a ház tulajdonosa, és hány ablaka volt összesen az épületnek? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Szalay Mihály, 32 db (24+8) ablak

4. Mi az épülethez tartozó telekjegyzőkönyv száma? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **1 pont**

609

5. Kinek a nevében és ki írta a telekjegyzőkönyvhöz csatolt meghatalmazást? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

A veszprémi káptalan nevében Markl Ignác nagyprépost.

II. feladat (összesen: 9 pont)

1. Ki kezdte el építtetni és mikor a püspöki palotát? **2 pont**

Koller Ignác püspök kezdte építtetni, és 1765-1776 között épült fel.

2. Sorolja fel azokat a művészeket, akik a püspöki palota belső tereinek kialakításában, díszítésében részt vettek! **3 pont**

Giuseppe Orsatti, Johann Cymbal, Rudolf Steiner stb. (További nevek is elfogadhatóak, akik a későbbiekben dolgoztak a belső terek díszítésében.)

3. Hogy hívták azt a veszprémi szobrászművészt, akinek a Ferenc József 1908. évi hadgyakorlatának emlékére készített bronz domborműve a püspöki palota lépcsőházának falán látható? **1 pont**

Csikász Imre

4. Ki volt az a veszprémi püspök, aki az Árpád-házi Szent Margit templomot építtette? **1 pont**

Rott Nándor veszprémi püspök

5. Veszprém város 1926. évi házjegyzékében mi volt a házszáma és a helyrajzi száma az épületnek? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Hátszám: 12., Helyrajzi szám: 6.

III. feladat (összesen: 10 pont)

1. Mikor építették a mai Óváros tér 3. számú házat? **1 pont**

1792. június 22-én kezdődött az építkezés (alapkőletétel), a végleges munkálatok 1794-ben fejeződtek be. A műemléki táblán 1793 szerepel, így az 1792-öt és 1793-at is elfogadtuk.

2. Melyik két címer díszíti az épület oromzatát? **2 pont**

A zirci apátság és a sziléziai heinrichau-i ciszterci apátság címere.

3. Ki vásárolta meg 1902-ben a házat és mi volt a foglalkozása? **2 pont**

Pósa Endre, könyvkereskedő és nyomdász.

4. Mi a keltezése a ház átalakítására és tatarozására kért építési engedélynek? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **1 pont**

1933. november 6.

5. 1941-ben újabb munkálatokat végeztek az épületen. Ki volt az átalakítás tervezője és mit ábrázol a tervrajz? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Linczmájer György építészmérnök tervezte; Pósa ház kirakatának tervrajza/Pósa könyvkereskedés.

6. 1942-ben ismét építési engedélyt nyújtottak be Veszprém város polgármestere felé az épület tulajdonosai. Milyen tárgyban kelt az ügyirat? Mikortól engedélyezte az átalakítás utáni épületrész használatát dr. Nagy László polgármester? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

légtalmi szükségóvóhely kialakítása; 1942. augusztus 1.-től engedélyezte

IV. feladat (összesen: 11 pont)

1. 1857-ben hol állt a patika és mi volt a telekszáma? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Fő utca 55., telekszám: 846

2. Van-e rokonság a Francz családdal? Ha igen, magyarázza meg! **2 pont**

Igen, ugyanarról a családról van szó. 1840-ben névváltoztatással a Ferenczy nevet vették fel.

3. Ki volt a vásárló? **1 pont**

Kocsuba Emil

4. Ki kérte az építési engedélyt és ki volt a tervező? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Kocsuba Elemér kérte az építési engedélyt és Erdélyi Ignác volt a tervező.

5. 1929 után Karabélyos Endre vezette a patikát, aki korábban segédként dolgozott ott. Hogyan kötődött a családhoz? **1 pont**

Kocsuba Mártát vette feleségül.

6. Ki volt az építtető és milyen neon reklámot használtak? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Karabélyos Endre volt az építtető, Fóthy -Fény neon reklámot használtak kék neoncsövekkel.

7. Milyen épületet mentett meg a patika vezetője 1945-ben? **1 pont**

Tűztorony

V. feladat (összesen: 10 pont)

1. Az üres telek mellett milyen épületek álltak már az utcában 1927-ben? Mi volt az üres telek helyrajzi száma? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **3 pont**

épületek: Ipariskola (Óvári F. u. 1.) és Veszprémi Takarékpénztár bérháza (Óvári F. u. 5.)

helyrajzszám: 579

2. Ki működtette a kőszínházban a mozit? **1 pont**

Veszprémi Színpártoló Egyesület

3. Ki volt az épület tervezője? Hol lakott Veszprém-ben? **2 pont**

Márföldy Aladár volt a tervező, aki a Villa sor 10.-ben lakott.

4. A színház alagsorában mikor tartották az utolsó vetítést? **1 pont**

1930. november 9.

5. Mi volt a mozi neve? **1 pont**

Hungária Filmszínház/Mozi

6. Mi díszítette az épület homlokzatát? **1 pont**

Veszprém város címere

7. Mire változott a mozi neve? **1 pont**

Vörös Október Filmszínház/Mozi

VI. ADJA MEG A HELYES VÁLASZOKAT! 10 PONT

1. Hogy hívták azt a híres éttermet, sörözőt, amelyikre az alábbi leírás megfelel? **1 pont**

„Az épület a 19. század közepétől 1932-ig vendégfogadóként, kávéházként és étteremként működött. A város egyik legnagyobb éttermének és szórakozóhelyének fénykora Kovács Lajos vendéglős időszakához kötődik, aki 1932-től 1945-ig volt a söröző és étterem tulajdonosa. Kovács Lajos az 1938-as Szent István év tiszteletére átalakította az étterem belső tereit, hogy a város és környékének történelmét és látványosságait bemutató vendégfogadója legyen. A söröző és étterem nemcsak a veszprémi lakosoknak, hanem a városon átutazó vendégeknek is fontos találkozóhelye lett.”

Hungária/ Hungária Söröző

2. Kik voltak a tervezői a ház 1939-es átépítésének? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Bereczky László okleveles építészmérnök és ifj. Takács János építészmérnök, építőmester

3. 1857-ben melyik két utca találkozásánál állt az épület? (A feladat megoldásához használja a Térképvándort!) **2 pont**

Szabadi utca és Palotai út

4. **Kreatív feladat:** írjon egy rövid verset, amelyben a város vagy környék történelmi vagy földrajzi nevezetességeit megemlíti! **5 pont**